

Studenti iznad svega!

Petrak, Jelka

Source / Izvornik: **Mef.hr, 2022, 41, 32 - 32**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:105:346920>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-19**

Repository / Repozitorij:

[Dr Med - University of Zagreb School of Medicine
Digital Repository](#)

Studenti iznad svega!

Knjižnicama koje djeluju pri visokim medicinskim učilištima osnovna je zadaća pružiti potporu obrazovnom i znanstvenom djelovanju učilišta čijom su sastavnicom. Dijelom svojih usluga već su desetljećima usmjerene studentima. Ali, što je danas ono najvažnije što im te knjižnice trebaju pružiti?

Prostor

Knjižnice su mjesto gdje se uči, gdje se može pristupiti svekolikoj građi potrebnoj za uspješno svladavanje studijskih zadataka, mjesto društvenog povezivanja. Iako visokoškolske medicinske knjižnice odavno nisu više samo fizičko mjesto, jer upravljaju znanjem koje dolazi iz mnogih izvora, od kojih je samo manji dio u prostoru knjižnice same, za studente su one još uvijek baš to – fizički prostor u koji dolaze učiti, posuditi potrebni udžbenik ili dobiti neku informaciju. Studenti, prema rezultatima nekih istraživanja, najviše vole učiti u knjižnicama, jer im one osiguravaju sve preduvjete za fokusirano i efikasno učenje. Osim toga, studenti u velikom postotku preferiraju tiskanu građu, tvrdeći da se koncentracija u učenju najbolje postiže kad se uči iz tiskanoga materijala. Kako bi knjižnice, pa i one koje su sastavnicama našeg Fakulteta, mogle studentima to omogućiti, njihov prostor mora se prilagoditi različitim studentskim potrebama i biti optimalno opremljen studentskom građom. Neutemeljeno je, dakle, razmišljati o smanjivanju prostora knjižnica i njegovom nadomještanju tehnologijama s pomoću kojih je „sve dostupno“, već upravo suprotno. Knjižnice su studentima i prostor i mjesto!

Poduka

Studenti medicine profesionalno će djelovati u visokopropulzivnoj i visokopromjenljivoj okolini, okolini čije su uporište znanstveni dokazi. Nova medicinska informacija mora se prenijeti odmah i mora odmah biti dostupna. A prirast broja novih informacija nikad nije bio veći. I nikad nije bilo više različitih putova kojima se one priopćavaju i šire. U najpoznatiju medicinsku bibliografsku bazu podataka Medline/PubMed uneseno je 1.773.287 članaka objavljenih tijekom 2021. godine. Nisu to bili samo članci objavljeni u časopisima, među njima je bilo više od 3000 tzv. preprintova objavljenih prije ili usporedno s recenzijskim postupkom, pretežito na platformama medRxiv i bioRxiv. PubMed ih je uključivao selektivno (rezultati istraživanja koje

je financirao National Institutes of Health – NIH), a njihov stvarni broj puno je veći. Medicinske informacije putuju i društvenim mrežama, u svrhu zdravstvenih kampanja, u svrhu edukacije javnosti, ali i u svrhu koja često donosi štetu profesionalnim vrijednostima i prioritetima. Mnogo je web-sjedišta namijenjenih edukaciji bolesnika, odnosno javnosti koju zanima informacija o bolesti i/ili očuvanju zdravlja. I tradicionalni mediji, poput novina, radijskih i televizijskih postaja, znanstvene medicinske informacije obrađuju znatno češće nego informacije iz bilo koje druge znanstvene sfere. Živimo u vremenu preopterećenom informacijama, zasipaju nas sa svih strana i iz svih medija. Netko je duhovito primijetio da smo došli u fazu u kojoj se i na benzinskoj postaji razgovara o antitijelima.

Kako ćemo vrednovati, kako ćemo razlučiti vjerodostojno i pouzdano od zavaravajućeg ili pogrešno interpretiranog? Kako ćemo probati i donijeti informiranu kliničku odluku? Informacijski se opismenjivati! Pogotovo oni koji će se profesionalno baviti medicinskom znanosti i praksom, oni koji se moraju pripremati za cjeloživotno učenje. Zato je podučavanje vještina pretraživanja i kritičkog vrednovanja informacija jedna od najvažnijih zadaća suvremenih visokoškolskih medicinskih knjižnica i njihova suodnosa sa studentima.

Ugrađivanje sadržaja iz domene informacijske pismenosti u diplomski kurikulum na našem je Fakultetu započelo 90-ih godina prošloga stoljeća. Kolegij *Uvod u znanstveni rad u medicini* sadržava, između ostaloga, i bitne odrednice priopćajnog sustava u području medicine, značajke glavnih izvora informacija te načine njihova pretraživanja, kao i načine pružanja potpore donošenju kliničkih odluka temeljenih na najboljim dostupnim dokazima. Knjižničari iz Središnje medicinske knjižnice (SMK) svoje su djelovanje tako proširili i na odgovorno i zahtjevno sudjelovanje u nastavnim procesima. Najvažniji cilj neprekidno je bio: osvijestiti brzu promjenjivost medicinskoga znanja, njegovu utemeljenost na znanstvenoj informaciji te potrebu stjecanja vještina probira i kritičkoga vrednovanja dostupnih informacija.

Knjižničari iz SMK kasnije su oblikovali dva izborna kolegija, jedan u potporu prakticanja kliničke prakse utemeljene na dokazima, a jedan kao vodič u pisanju diplomskoga rada.

Uz to, SMK redovito organizira i dodatne radionice za studente, s temama prilagođenim studentskim potrebama i akademskom ciklusu.

Prijateljski odnos

Knjižnica je jedan od putova prema uspjehu u studiranju. Knjižničari moraju učiniti sve što je potrebno da taj put bude ravan i pouzdan. Jer studenti su nam iznad svega!

Jelka Petrak

